

03002683

VI 32.468

17. 1. 1930

KMETOVALEC

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE V LJUBLJANI

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{24}$ strani	Din 100.—	$\frac{1}{8}$ strani	Din 300.—	$\frac{1}{3}$ strani	Din 800.—
$\frac{1}{16}$ strani	Din 150.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 400.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 1200.—
$\frac{1}{12}$ strani	Din 200.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 600.—	Priloga listu stane Din 100 za 1000 kom.	

Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Štev. 1. V Ljubljani, 15. januarja 1930. Leto 47.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Kmetijska družba ima za svoje člane sledeče kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkovalh pri Lovro Peto-varju; v Murski Soboti pri kmetijski podružnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri Matevž Stržaju; v Ptuj pri Kmetijskem društvu.

1. Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne in vagnske pošiljatve.

Amonijev sulfat 20/21% po Din 500 za 100 kg.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 260 za 100 kg v vrečah po 235 Din. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trbovljah ali Zagorski apnenici po Din 13 100 kg, samo vagnske pošiljke.

Čilski soliter, 15.5% dušika, v vrečah približno po 80 kg po Din 3.30 za kg. Pri vagnskem odjemu po Din 3.10 za kg franco vsaka postaja v Sloveniji.

Kalijeva sol 42%, pri odjemu 10 ali 15 tonskega vagona po Din 172 za 100 kg franco vsaka postaja, na drobno Din 176 za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90 Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 126 za 100 kg Ljubljana-Maribor, Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagnskem odjemu cena po dogovoru.

Nitrofoskal-Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 172 za 100 kg, vreče po 50 kg Din 92. Za 1 ha 500 kg. Pri odjemu 5000 kg po Din 168 za 100 kg franco vsaka postaja v Sloveniji.

Razklejana kostna moka, 30% fosforove kisline, $\frac{1}{2}$ % dušika po Din 115 za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 200 za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat, 16% po Din 92 za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagnskem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 110 za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Tomasova žlindra na bazi 18%, pri odjemu 15.000 kg po Din 116, za 100 kg, pri odjemu 10.000 kg po Din 117 za 100 kg, pri odjemu 5000 kg po Din 118 za 100 kg franco vsaka postaja v Sloveniji. Na drobno po Din 122 za 100 kg franco skladišče Ljubljana, Celje, Maribor. Vsak odstotek več kot 18% po analizi tovarne se zaračuna Din 6 pri 100 kg.

2. Semena.

Družba bo imela v zalogi vsa potrebna deteljina, travna, pesna in druga semena in bo v prihodnjem listu vse potrebno objavila.

3. Krmila.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kg po Din 2.75 za kg, na drobno Din 3.80 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po Din 3.80 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Orehove tropine 48% beljakovin in 8% maščobe po Din 3.80 za kg.

Sesamove tropine 50% beljakovin in tolišče po Din 3.80. Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 6 za kg, na drobno Din 6.50 za kg, najmanj 5 kg.

Promiul, pravilno sestavljena krma za perutnino, pospešuje nesnost kokoši. Na drobno po 12 Din kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol v vrečah po 50 kg za Din 72 (samo v Celju).

4. Živinorejski in mlekarški predmeti.

Slamozreznice Borek: JS8 po Din 1680, VS10 po Din 1750, VFS12 po Din 2150, VFSR12 z verigo po Din 2250, VFS14 z verigo po Din 2770, Alpina 12 po Din 2350, HLC za ročni pogon ali motorni pogon po Din 2500, z varnostno varovalko Din 2800, FAS za motorni pogon Din 3400, z varovalko Din 3700, EBS za motorni pogon Din 3800, z varovalko Din 4100; Rapid 12 po Din 4300, z varovalko Din 4700.

Drobljač (šrotar) „Gloria 6“ po Din 4550, „Gloria 3“ Din 3600, drobljač za oves EMO po Din 2000.

Reporeznica, domača, mala 350 Din, velika 700 Din.

Reporeznica „Borek“, EWAD po 630 Din, Borek EWB po Din 760, EWC po Din 980, EWL po Din 740, EWO po Din 740.

Brzoparilnik Alfa s pocinjenim kotlom 50 lit. Din 1250, 80 lit. Din 1625, 100 lit. Din 1725, 120 lit. 1850.

Teležji napajalniki po Din 130.

Gumijevi seski za teleta po Din 30.

Gobčni odpiralč „Expres“ 150 Din.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit. po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000; A za 200 lit. po Din 2800.

„Baltic“ posnemalnik HF za 35 lit. Din 700, MO za 60 lit. Din 1350, za 100 lit. Kl. po Din 1850, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1 za 5 lit. po Din 620, št. 2 za 10 lit. po Din 750. Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po profesorju Gerberju po 40 Din.

Hoybergov aparat za določanje toliščobe v mleku in smetani, tip 33 Din 570, tip 25 Din 690.

Sirišče „Kaštel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr Din 20, 100 gr Din 40.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija), v škatlicah po 25 gr po Din 15, 50 gr po Din 25, 100 gr po Din 45, 500 gr po Din 180.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek); požiralnikove cevi za teleta po Din 70, za goved po Din 160; trokarji za teleta po Din 70, za goved po Din 60; irigatorji kompletni (po 3 litre) po Din 80; obroči za bike poniklani po Din 25, navadni po Din 20; toplomer za merjenje vročine po Din 20; ušesne znamke za živino po Din 1.50 za komad; znamke za perutnino po Din —.25 za komad.

5. Sadjarski in vrtnarski predmeti.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja od Din 34 do Din 150.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezalci) od Din 50 do Din 54.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 20 do Din 42.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in gosenčnih gnezd Din 135 do 150, peresa k škarjam po Din 1.

Drevesne škarje Kunde od Din 40 do 190.

Drevesne žage Din 40 do 90.

Drevesne ščetke (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18 do Din 40.

Strgule za drevje po Din 22 do 26.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechville“, ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patentnim razpršilnikom Din 2900.

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160.

Škropilnice ročne, Ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po 2 lit. Din 210, ponikljane 1 lit. Din 220, 2 lit. Din 225.

Škropilnice, Flickove nahrbtnice po sistemu Jessernigg po Din 640 komad, s pumpo na poteg po Din 640 za komad.

Brusni kamni za Kundejevo orodje 12 Din.

Škarje za striženje mej od Din 40 do Din 120.

Papirnati drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3 za meter, v zalogi Maribor.

Sotor lepilo po Din 50 za kg v zalogi Maribor.

Papir za lepljive pasove po Din 1 za meter. Dobi se v zvitkih po 50 m, v zalogi Maribor.

Vrtna zalivalke „Jajag“ 10 lit. Din 180, 12 lit. Din 200, 14 lit. Din 215, 16 lit. 225.

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1½ kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z embalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

6. Vinogradniški in kletarski predmeti.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel po Din 500, sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450, prava francoska Superieur po Din 500, in original Austria po Din 500 za komad.

Škropilnica Nechville po Din 1300.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Duet po Din 130, navadni razpršilnik po Din 18, Flickov razpršilnik za trte po Din 90 za komad, razpršilnik za trte mali po Din 40, za drevje in hmelj po Din 110 za komad.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechville po Din 140.

Gumijeve cevi za škropilnice po Din 15 za meter, tenke po Din 8.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Eponit za čiščenje vina po Din 50 za kg.

„Julien“ za čiščenje vina, za belo in rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.

Žveplovi trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik za sode po Din 60 za komad.

7. Poljedelsko orodje in stroji.

Gnojnične sesalke (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930, 360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000, 290/420 cm po Din 1150.

Gnojnične sesalke E 375 cm Din 800; E 400 Din 850; E 450 Din 900; F 375 Din 950; F 400 Din 980; F 450 Din 1000; G 290/400 cm 890; G 320/450 cm 900; G 350/500 cm Din 940.

Gnojnična sesalka „Kremžar“, dolžina 3,5 m po 1300 Din.

Razpršilnik za gnojnične sode po Din 110 in Din 130.

Lopate za štihanje po Din 20.

Lopate za štihanje, nasajene po Din 64 do Din 80.

Lopate za nakladanje po Din 24.

Grablje železne, 10 do 16 zob po Din 12.50 do 20.

Vile železne, s tremi rogli po Din 13, s štirimi po Din 14.

Vile, garantirane, s štirimi rogli po Din 25.

Sackovi plugi in plužni deli:

R14MN po Din 1600, D10MN po Din 1050, D9SS po Din 1100.

D7MN po Din 900, s plužno na vijake Din 1150; D6MN po Din 750; D5MN po Din 700; obračalni NW7 po Din 1150; NW5 po Din 1130; z obračalno osjo po Din 1300; dvojni obračalni plug BW5 po 1650 Din; dvobrazdni plug ZH9 po Din 1520.

Osipalnik BHR po Din 400; DHUN po Din 700.

Glave D9SS po Din 410, D7MN po Din 300; D6MN po Din 270; SUN na dve brazdi 420 Din, za osipanje 300 Din; HNW7 po Din 470.

Lemeži za D8 po Din 35, za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Deske za D6MN po Din 90; za D7MN po Din 100.

Prevozna priprava za D7, D6 in NW7 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1600, z 9 peresnimi noži po Din 1700.

Plužne, enokolesne po Din 150.

Perešni poglabljač po Din 650.

Plugi HSCS: znamke UP5 po Din 825, UP6 po Din 870, UP7 po Din 960.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 175.

Brane.

Dvodelne njivske MI 780 Din, MH 750 Din, GE3 po Din 1150.

Lahke posevne IVaL po Din 520; IVbL po Din 450.

Travniške brane z zvezdnatimi členki 3 po Din 900.

Travniški skarifikator na visokih kolesih Darius 14 (s 14 premikalnimi travniškimi noži) po Din 2100 komad.

Skarifikator Ara 12 za globoke brazde, komplet po Din 1100 za komad, Ara 16 po Din 1420.

Planeti št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 750.

Planet štev. 18, ročni, po Din 170.

Sackov dvovrstni ročni okopalnik (komplet z vsemi deli) po Din 690.

Sejalni stroji 5 vrstni H5b po Din 1650, Budućnost po Din 4500.

Trijerji (originalni Heidovi), razr. II/2 po Din 3100, II/1a po Din 2250 komad, V/2 po Din 4500.

Trijer „Feniks“ po Din 3500, špiralni po Din 1500.

Trijer Feniks II/20 po Din 3100, II/23 po Din 5600.

Robkači za koruzo EUR po Din 1120. Robkač ročni Mig-non po Din 100.

Izluščevalec za deteljo EVS Din 1850, EVSM Din 1650.

Vitelj (gepelj) EGF po 3230 Din; EGF za 1 ali 2 konja po Din 2680, transmissija za vitelj ER po Din 1630, D800 po Din 540.

Bencin-motor Lorenz 3 HP po Din 11.500, 4HP po Din 15.500, 3 HP s pumpo 17.000 Din; Benzin-motor Lorenz 3 HP stabilni po Din 10.000.

Jermena za pogon strojev: 120 mm po Din 112 za 1 m, 100 mm po Din 87 za 1 m, 90 mm po Din 78 za 1 m, 80 mm po Din 60 za 1 m, 70 mm po Din 49 za 1 m, 60 mm po Din 32 za 1 m, 50 mm po Din 27 za 1 m, 40 mm po Din 25 za 1 m.

Francoski ključ (francozi) Rapid, mali po Din 35, srednji po Din 62, veliki po Din 100 za komad.

Si li želite znebiti Vašega revmatizma, gihta?

Trganje in zbadanje v udih in sklepih, otekli udje, poškodovane roke in noge, trganje zbadanje in krčenje mišic v raznih delih telesa, često tudi slabost oči so pogosto posledice revmatizma in bolezni kosti, ki se morajo odstraniti, ker bi sicer bolezen še bolj napredovala.

Jaz Vam nudim

zdravilno pijačo, ki razkrajja sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ni takozvano univerzalno ali tajno zdravilo, temveč je to produkt, ki ga nudi priroda sama za rešitev bolnega človeštva.

Dajem brezplačno vsa komur na poskušnjo!

Pišite mi takoj in dobili boste pri mojih v vseh dežela obstoječih skladiščih popolnoma zastoj in franko enkratno poskušnjo skupaj s poučno razlago. In tako se boste sami uverili o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju.

August Märzke

Berlin-Wilmersdorf,
Bruchsalerstrasse No. 5. - Abt. 49

Izhaja 15. in zadnjega v mesecu Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3. Urejuje Viljem Rohrman

Štev. 1.

V Ljubljani, 15. januarja 1930.

Leto 47.

VSEBINA: Našim kmetovalcem! — Ugotovitev imovine podružnic. — Razpis nagrad za uspešne poskuse z umetnimi gnojili. — Najnujnejše naloge kmetijskih obč. odborov. — Bodimo uvidni! — Uspehi s krompirjem Alma in Oneidovcem. — Zvišanje pridelkov pri pšenici. — Navodila za škropljenje z arborinom. — Kako se vrši klanje prasičev za izvoz v ljubljanski klavnici. — Izrabljanje hmeljišč. — Kuncerejci pozor! — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Vestnik odseka za rejo kunccev. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Tržne cene.

Našim kmetovalcem!

S pričujočo številko stopa „Kmetovalec“ v 47. leto svojega obstoja. Ves ta čas je naš list bodril in navajal naše gospodarje k napredku na kmetijskem polju. Če pogledamo na to dolgoletno in ogromno delo in ga primerjamo z doseženimi uspehi, moramo priznati, da se je v tej dobi veliko doseglo in da je napredek očiten na vseh poljih našega kmetijstva. Z mirno vestjo lahko trdimo, da ima lep delež na tej zaslugi naš „Kmetovalec“, ki je kot najbolj razširjen strokovni list vsikdar in povsod zastopal interese kmetijskega napredka.

Lahko bi se bilo še kaj več doseglo, ako bi se naši kmetovalci bolj zavedali svojega poklica in svojih dolžnosti napram Kmetijski družbi in njenemu glasilu. Kmetijska družba ni zamudila nobene prilike, iti našim kmetovalcem na roko, toda pri neštevilnih kmetovalcih ni našla odmeva niti potrebne zanimanja za svoje delo, kar vse kaže, da manjka našim gospodarjem še zmeraj potrebne zavednosti.

Kmetijska družba bo tudi zanaprej storila vse, kar je mogoče, da si pomaga naš kmetijski stan do boljšega položaja. Bolj kot dosedaj bo delala tudi na to, da se pospešuje ugodna prodaja kmetijskih pridelkov, ki je koncem koncev glavni pogoj za uspešen razvoj in napredek našega gospodarstva. Danes tičimo zaradi slabih cen in slabe kupčije v težki krizi, iz katere se bo mogoče rešiti le z našim skupnim naporom. Potrebna pomoč je odvisna od nas samih. Dokler si ne bomo podali rok za skupni nastop, dokler se ne bomo kot mali posestniki sprijaznili z duhom zadružnega delovanja, toliko časa bomo sami krivi, če se ne bodo obrnile razmere na bolje! Danes ni drugega izhoda, kakor da se v skupnih gospodarskih težnjah trdno sklenemo in si s skupnim delom pomagamo do naše rešitve! Kmetijska družba bo storila, kar je v njeni moči, da se izvedejo potrebne organizacije za skupno prodajo naših proizvodov, toda v **rokah naših kmetovalcev** je, da to dosežemo.

S splošnim pristopom poklicanih kmetovalcev bi morali podpreti težnje Kmetijske družbe. Med nami bi ne smelo biti nobenega zavednega kmetovalca, ki bi ne bil član Kmetijske družbe. Sedanja članarina je tako nizka, da se prav nihče ne more izgovarjati na njeno višino, in je prav to tudi vzrok, da se „Kmetovalec“ ne more tiskati v večjem obsegu niti bolj pogosto, kakor to želijo razni interesi. Za list dobi družba od svojih podružnic samo 15 Din, kar zneso za posamezno številko 63 par. To je tako malo, da ni mogoče ničesar več zahtevati. „Kmetovalec“ je vreden najmanj dvakrat toliko, v primeri z drugim časopisjem pa saj 2 Din številka.

Ob tej priliki nam je prijetna dolžnost, da se spominjamo vseh gg. sotrudnikov in se jim zahvalimo za dosedanje sodelovanje. Ravno tako se obračamo pa tudi na vse druge prijatelje in čitatelje našega lista s priporočilom, da ga po svojih močeh podpirajo s primernimi prispevki.

„Kmetovalec“ je z novim letom izpremenil svojo vnanost, da ugodí s tem tudi raznim željam od strani svojih prijateljev. Zavzel bo po svoji vsebini tudi nove smernice, kakor jih zahteva današnja kriza in potreba sedanjega časa.

Potrebno pa je, da ga podpirajo člani! Vsaka kmetijska hiša imej „Kmetovalca“! Vsak član naj pridobiva nove člane!

Uredništvo.

Ugotovitev imovine podružnic.

Kmetijska družba v Ljubljani želi dobiti jasno sliko o stanju celotnega svojega premoženja in seveda tudi imovine, ki jo upravljajo podružnice. Zato **pozivlje vsa načelstva**, da zberejo naslednje podatke, sestavijo obračune in vse skupaj dopošljejo družbi **najkasneje do 1. februarja t. l.:**

1. Načelstvo označi okrožje podružnice z navedbo njenega sedeža in pošte, kakor tudi občine, vasi in selišč, ki spadajo v delokrog te podružnice.

Nabirajte nove člane! — Čitajte in shranjujte „Kmetovalca!“

2. Sestaviti je natančen obračun dohodkov in izdatkov v l. 1929., ter podati natančno sliko o blagovnem prometu podružnice.

Med dohodke je všteti članske prispevke po 5 Din, prejemke za članom prodano blago, prispevke za rabo strojev, morebitne podpore občin ali oblasti in drugo. Semkaj spadajo tudi terjatve od članov.

Izdatki so pa za poštino, za družbi poslano članarino, za blago plačano Kmetijski družbi ali drugim dobaviteljem, za nakup strojev ali njih popravilo itd. Tukaj je navesti tudi dolgove koncem decembra za dobavljeno blago in ob koncu tudi **gotovino v blagajni** ali v kakem denarnem zavodu.

3. **Premoženje in inventar Kmetijske podružnice** je natančno navesti po teh-le vidikih:

a) **zemljišča**, če jih ima podružnica v lasti ali v najemu, njih izmera in približna vrednost po krajevni cenitvi. Morebitna vrednost sadnega drevja ali trsja, ki se goji za oddajo med ude. Če je zemljišče v najemu, tedaj je označiti tudi letno najemščino.

b) **Stavbe**. Nekateri podružnice imajo stavbe za shrambo orodja. Če so stavbe last podružnice, je vpisati njih obseg in vrednost, če so pa v najemu, letno najemščino.

c) **Knjige**. Nekateri podružnice imajo strokovne ali poslovne knjige, ki pridejo tudi v inventar.

d) **Stroji in orodje**: V premoženjskem izkazu je označiti tudi vse stroje in orodje, njih približno vrednost in stanje, v katerem se nahajajo. Če se od njih uporabe pobira obrabnina, jo je navesti.

e) **Zaloga blaga**: V tem oddelku je označiti vrsto in množino blaga ter njegovo vrednost in sicer za semenje, za umetna gnojila, za krmila in za druge potrebščine.

Vse te podatke morajo podružnice v najkrajšem času sestaviti ter doposlati družbi **najkasneje do 1. februarja t. l.**

Kmetijska družba v Ljubljani.

Razpis nagrad za uspešne poskuse z umetnimi gnojili.

Kmetijska družba razpisuje s tem nagrade za najbolj uspele poskuse z umetnimi gnojili, ki se imajo prirejati letošnjo pomlad na parcelah velikih po 500 m² (5 arov), v okviru njivskega kolobarja in za sledeče sadeže: **pšenico, oves, krompir in peso**.

Prvo tekmo z doseženimi uspehi, ki se bo vršila z ogledom (razstavo) pridelanih sadežev, bo priredila Kmetijska družba v središču tistega sreza ali okraja, v katerem se bo priglasilo največ kmetovalcev za te poskuse.

Potrebna umetna gnojila za te poskuse bo dala Kmetijska družba zastonj proti temu, da se zavežejo dotični kmetovalci, da bodo porabili umetna gnojila za gori navedene njivske sadeže in da bodo dali vse potrebne podatke o uspehih, ki so jih dosegli glede na količino in kakovost pridelka kakor tudi na dobičkanost takega gnojenja.

Število nagrad se bo ravnalo po številu tekmovalcev oziroma po številu na ogled postavljenih pridelkov.

Nagrade znašajo po 200, 100 in 50 Din.

Kdor se želi udeležiti tekmovanja z uspehi letošnjih poskusov, naj se prikladi pri Kmetijski družbi v Ljubljani zadnji čas do 5. februarja 1930. in naj sporoči, pri katerih sadežih vse želi delati te poskuse.

KMETIJSKA DRUŽBA.

Navodila za predstoječe gnojilne poskuse.

Za poskuse z umetnimi gnojili je gnojiti sledečim sadežem: pšenici, ovsu, krompirju in pesi. V ta namen je odmeriti parcele po 500 m² in sicer za vsak sadež po dve. **Ena** parcela ostane brez umetnega gnojenja, **druga** je pa pognojiti, kakor sledi:

1. **Oves** je pognojiti na poskusni parceli 500 m² z 7 kg apnenega dušika, 7 kg kalijeve soli in 12 kg superfosfata. Apneni dušik je najprej in posebej raztrositi po celini ozir. po surovih brazdah, kalijevo sol in superfosfat je raztrositi, ko smo že zaorali ozir. zavlekli apneni dušik.

2. **Krompir** je pognojiti na poskusni parceli 500 m² z 12 kg apnenega dušika, 12 kg kalijeve soli in 10 kg superfosfata. Tudi tukaj je apneni dušik najprej spraviti v zemljo in še le za tem mešanico kalijeve soli in superfosfata, ki jih z brano zagrmeno.

3. **Peso** je na določenem prostoru 500 m² pognojiti s 15 kg apnenega dušika, 12 kg kalijeve soli in 10 kg superfosfata. Glede načina gnojenja velja v ostalem to, kakor pri krompirju.

4. **Hlevsko gnojenje** ne moti prav nič gnojilnih poskusov z umetnimi gnojili, ne pri krompirju ne pri pesi. Namesto apnenega dušika lahko rabimo čilski soliter v enaki količini, toda še le v prvi dobi rasti.

5. **Za pšenico** je popolno gnojenje z umetnimi gnojili v glavnem že zamujeno. Zaraditega ji kaže spomladi le še naglavno gnojiti z dušičnatimi gnojili, t. j. čilskim solitrom ali pa apnenim dušikom. Da ugotovimo uspeh z enim ali drugim izmed teh gnojil, je pognojiti eno parcelo 500 m² z 7 kg apnenega dušika, drugo parcelo 500 m² pa z 7 kg čilskega solitra. Z apnenim dušikom je gnojiti prav zgodaj, preden se vzbudi rast pšenice, s čilskim solitrom pa kakor hitro začne pšenica zopet poganjati.

Najnujnejše naloge kmetijskih obč. odborov.

Ker je z zakonom z dne 19. 10. 1929 Ur. l. št. 104, določen delokrog obč. kmetijskih odborov, se mi zdi potrebno opozoriti na najnujnejše tozadevno delo. Po zakonu je določenih 10% vsega obč. proračuna za povzdigo kmetijstva v občini odnosno v srezu. Na ta način bodo imeli posamezni kmet. odnosno obč. odbori kolikor toliko sredstev na razpolago. Kdor pozna kmetske razmere od blizu, vidi na prvi pogled, da še izdaleka ne bo zadostoval kredit 10% za najnujnejše stvari, ki se tičejo povzdige kmetijstva v posameznih občinah. Ampak eno je, začeti je treba in začetek je tukaj. Po mojem mnenju so potrebne v prvi vrsti te štiri stvari:

1. Nakup gnojnih voz, razpršilnikov z sodom in sesalko;

2. pouk in skupna dobava umet. gnojil, krmil in semen;

3. priskrba dobrih plemenjakov: žrebcev, bikov, merjascev in ovnov;

4. Skrb za dobra obč. pota I. in II. razreda.

1. Ko je bivši oblasni odbor začel dajati pobudo in podpore za **napravo vzornih gnojišč in gnojnih jam** in za betoniranje hlevov, se je v nekaterih občinah začelo velikansko zanimanje za to delo. Tako n. pr. je bilo iz moje domače občine vloženih črez 100 prošenj za podporo, potrebno za napravo gnojnih jam. Hvalevredno je to zanimanje od strani kmetovalcev, kakor tudi od strani bivšega obl. odbora. Želeti je, da bi tudi sedanja banska uprava nadaljevala započeto delo, kar v največjem obsegu, kajti s tem se zida **temelj gospodarstva, temelj države**. Pa vendar z napravo gnojišč in jam je delo dovršeno le na polovico; gnojnica stoji v gnojnih jamah, sicer ne povsod, ali se izteka ven, kajti posameznik rabi še pripravo za razvažanje gnojnice. Voz z sodom, razpršilnikom in sesalko stane danes okrog 6000 Din, kar je pa za malega kmeta preveč. Zmore ga le dobro idoča zadruga z zadosti velikimi deleži, ali pa občina. Na vsakih 50—60 gnojnih jam bi zadostoval en voz z sodom in sesalko, ako bi bile gnojne jame skupaj. Ker so pa sedaj še

uspeha, pač pa se izborno obnese gnojenje travnikov z fosfatnimi in kalijevimi gnojili v zvezi z gnojnico. Priložena slika kaže travnik, ki je gnojen skozi 17 let z fosfatnimi gnojili in kalijem ter vsako leto z gnojnico, ki pa do danes ni opešal. Letos je dal na 1 ha s pomočjo gnojenja 7.800 kg krme, brez gnoja pa samo 3.800 kg. Na sliki je razviden uspeh gnojenja.

3. **Priskrba dobrih plemenjakov.** Ob vsakokratni razstavi ali premovanju se vidi, da je ženski plemenski material še kolikor toliko dober, nasprotno pa opazujemo, da so plemenjaki po večini slabi. Kjer obstojijo živ. zadruge, je v tem oziru nekoliko boljše (kar hočem ob priliki bolj natančno popisati), ali vendar ne zadostujejo svojim namenom, in to zaradi nezadostnih denarnih sredstev. Tu je treba temeljite odpomoči od strani občin kakor tudi od strani oblasti, da se današnja živinoreja dvigne na ono mesto, ki ji pripada po naravni legi, v kateri Slovenci živimo. Pri živinoreji moramo stremeti za tem, da Slovenci kot najnaprednejši narod v državi postavimo na trg prvovrstno plemensko živino. Kot

Slika 2. Uspeh gnojenja na travniku. Leva parcela ni gnojena (0), desna je pa popolno gnojena (KPN).

povsod po vaseh raztrešene, bi bila ena priprava premalo. Kjer bodo imeli obč. kmetijski odbori v svoji sredi strokovno izšolanega in delovnega človeka, v obč. odboru pa večino pametnih in razumnih mož, tam bo delo lahko, tam bodo lahko naročili vsako leto eno tako pripravo. Strokovnjaki računajo, da je gnojnica od 1 goveda vredna na leto 600 Din. V moji domovni občini je sedaj okrog 60 gnojnih jam, ako računamo povprečno na vsakega kmeta 5 govedi, bi znašala vrednost gnojnice na leto pri 60 posestnikih $60 \times 3000 = 180.000$ Din. To je pa danes za kmeta že denar, ki ga ni kar tako lahko pobrati; zaradi tega je nujno potrebno, da se dobljena gnojnica tudi temeljito izrabi.

2. Kljub najskrbnejši porabi gnojnice in domačega gnoja, je nujno potrebno še dokupovati **umetna gnojila**, kakor tudi **močna krmila** in **semena**. Naj imamo še tako dobro pleme ter naj še tako umno in varčno krmimo, ne moremo izhajati brez močnih krmil, posebno pri odgoji mladičev ne. Umetna gnojila kupujemo skupno, in sicer tista gnojila, ki jih nimamo doma zadosti. To so pred vsem fosfatna in kalijeva gnojila. Z enostranskim gnojenjem nimamo

že omenjeno, brez dobre podlage in dobre oskrbe ne pridemo nikamor.

4. Kdor opazuje **občinska pota** po posameznih občinah, sicer ne povsod, si pa nehote misli: po teh potih gnojnico prevažati in velike vozove sena voziti, je nemogoče. Vsled tega je nujno potrebno tudi obč. kmet. odborom skrbeti za to, **da bodo pota v občini res taka, da bodo zaslužila ime pot, ne pa občinske mlakuže**. Ako pride tujec v naše kraje in vidi lepa obč. pota, si bo takoj ustvaril sodbo: Slovenci so res napredni, imajo lepe domove, vzorna gnojišča, gnojne jame, lepe sadovnjake, lepa pota itd. Vse gori navedene stvari stanejo denar, posameznik jih le težko zmore, zmore jih pa z lahkoto skupnost, to so občine. Denar, ki ga naložimo v obliki davkov v take namene, se bo bogato obrestoval. **Brez nič se pa nič ne doseže**. Sicer je pri vsakem delu dovolj kritike, ko pa se stvar v praksi pokaže kot dobra, kritika preneha.

Ako bomo postavili naše kmetije na temelje, ki so zgoraj navedeni, bomo lahko prepričani, da se bo dvignilo blagostanje posameznega kmeta, kakor tudi vseh drugih stanov v državi. F. Vide.

Bodimo uviderni!

Velikokrat se našemu kmetijstvu očita, da stre-mi samo za podporami, z lastnimi močmi pa ne dela za izboljšanje svojega položaja. Našemu kmetu ka-žejo na Dance, ki jim ne daje država nikakih pod-por, ampak kmetje vse sami vzdržujejo in ustanav-ljajo celo kmetijske šole. Tudi Švicarji in Nemci vstvarjajo vse na lastno roko.

Slepo primerjati naše kmetijske razmere z dan-skimi z željo, da bi se zenačile, zamorejo le osebe, ki ne poznajo ne naših kmetijskih prilik in še manj pa danskih. Čas bi že bil, da bi taki učitelji kmetov znali vsaj presoditi ves položaj, v katerem se na-haja naše kmetijstvo, in da bi umeli razlike med položajem kmetijstva pri nas in po drugih deželah. Mi moremo imeti Dance, Švicarje in Nemce le za vzor, vedeti pa moramo, da moremo do boljšega položaja priti le z smotrenim delom. **Krivični pa smo napram našemu kmetijstvu, ako v danih raz-merah zahtevamo, naj se samo dvigne na višino navedenih narodov.**

Na Danskem se ni kmetijstvo povzpelo na da-našnje stanje brez prehodne dobe. Dansko kmetij-stvo se ni samo iz sebe dvignilo, ampak **ves državni ustroj kraljevine Danske je bil po svojem temelju kmetijski**, in kaj se to pravi, ako je ves državni apar-at z zakonodajstvom vred naklonjen kmetijstvu, si lahko predstavljamo mi, ki smo bili do zadnjega časa vajeni vse kaj drugega, kakor na to, da bi se kmetijstvu ustvarjali pogoji za ugoden razmah. Pa brez denarnih podpor tudi tam ni šlo in tudi sedaj ne gre, samo da se podpore delijo za tujca v manj vidnih oblikah. Isto je pri Švicarjih in Nemcih, samo da že manj izrazito.

Neumestno je govoriti torej o nepotrebnih pod-porah pri nas, ko pa smo v preteklem poletju brali, da je celo predsednik Združenih držav Amerike od-redil ogromno vsoto za povzdigo tamkajšnjega kme-tijstva. Gotovo, ako je Amerika dala bogatim far-marjem podporo, potem je še bolj potrebna pri nas, radi naših maloposestniških razmer. Seveda pa se podpora ne sme deliti samo zato, da se sploh raz-položljiva sredstva razdeli, ampak **to važno delo je treba izvršiti s pravo uvidevnostjo**. Vsak dinar je dati samo tja, kjer res more za splošno povzdigo kmetijstva koristiti.

Podpore za kmetijstvo morajo biti, v pošte-v pa pride način, kako naj se te podpore razdeljujejo. **Glavno je, da se z njo dosežejo kolikor mogoče ugodni uspehi.**

Poudariti je slednjič, da bodimo pravični na-pram sebi in tudi napram tujini! **Jan. Ovsenik.**

Uspehi s krompirjem Alma in Oneidovcem.

Pred tremi leti smo dobili od Kmet. družbe 4 člani tukajšnje kmet. podružnice vsak po 50 kg se-menskega krompirja Alma. Krompir smo posadili na isti njivi v štric z domačim krompirjem. Pridelek ni bil nič obilnejši kakor od naše domače sorte, pač pa je pokazal, da je bolj zdrav in odporen proti gnilobi.

Toda ker je bil za kuhanje manj vreden kakor domača sorta, smo ga takoj drugo leto zopet opustili.

Preteklo pomlad sem pa jaz naročil pri Kmet. družbi 500 kg štajerskega krompirja Oneidovca. Krompir sem prejel neizbran, vmes je bilo mnogo izbirk, ki ga pri nas navadno pokrmimo prašičem. Pri narezovanju je odpadlo za 30 kg gomolja. S tako odbranim semenom sem posadil 23 arov pro-stora. Na tej njivi je bila prejšnje leto pšenica in potem strniščina krma. Ves prostor je bil dobro pognojen s hlevskim gnojem in zgodaj spomladi iz-oran. Približno polovico tega prostora sem pogno-jil še z umetnimi gnojili, ki pa niso prišla do po-polnega učinka, najbrže vsled tega, ker je bila suša.

Pridelal sem pa od tega semena 5800 kg krom-pirja. Pridelek je bil za našo ne posebno rodovitno zemljo zelo obilen, kakršnega še ne pomnim.

Zelo važno je tudi, da sem na vsem prostoru dobil le 5 nekoliko nagnitih gomoljev, a onih z gni-lobo v sredi gomolja, kakršna se pojavlja pri našem domačem krompirju, pa prav nobenega.

Krompir je prikladen za kuho, je dobrega okusa, kakor naša domača vrsta in se tudi v kleti dobro drži. Namenil sem se, da bom v bodoče sadil samo ta krompir.

Anton Globočnik,

pos. v Mošnjah pri Radovljici.

Zvišanje pridelkov pri pšenici.

Tako zvana žitna borba („Battaglia del grano“) v Italiji je našla poln odziv tudi pri goriških Slo-vencih. Ti so se takoj poprijeli vseh hvalevrednih akcij za izboljšanje donosa pri pšenici. In uspehi so naravnost čudoviti! Prej je pridelal goriški kmet na 1 ha (10 mernikov posetve) 11 do kvečjemu 15 met. stotov pšenice, t. j. ob ročni setvi pet- do kvečje-mu osemkratno množino semena. **Danes pa pridel-a na istih njivah po 25 do celo 40 met. stotov zrnja!** Slučaji, da pridelal kmet preko 40 met. stotov pše-nice na hektar, tudi niso zelo redki. Pomislimo, da je to 25 do 40 kratni pridelek semena. **Povprečni pridelek pšenice na kmetijah, ki se ravna po no-vih strokovnih predpisih, znaša okrog 30 met. sto-tov na ha, torej tridesetkratni pridelek semena.**

Ti uspehi so tako veliki in tako vabljivi, da morajo spodbujati tudi nas. **Kajti pri nas znaša po-vprečni pridelek pšenice na 1 ha nekako 12 met. stotov, t. j. okrog štiri do petkratno seme.** V drav-ski banovini so redki posestniki, ki pridelajo 15 ali 16 met. stotov zrnja na ha. Če pa pridelal danes reven goriški pol-kmetič tako visoke količine, zakaj ne bi zmo-gel tega tukajšnji kmet, čegar gospodarski pogoji so v vseh ozirih boljši. Tu treba le pridno posnemati naše Primorce.

Poglejmo bolj v podrobnem, s katerimi sred-stvi pride goriški kmetič do tako visokih pridelkov.

1. Predvsem uporablja le odlična, odbrana (se-lekcijonirana) semena prikladnih in zelo zgodnjih vrst pšenice, n. pr. vrste „Ardita“, „Mentana“, „Villa Gloria“ i. dr. Te vrste pa uspevajo v polnem obsegu samo pri prvovrstni obdelavi zemlje in ob močni uporabi gnojil. V tem slučaju pa dajejo izvan-redno visoke pridelke. Seme preskrbuje država od-

nosno dežela iz raznih semenogojških postaj po normalni ali celo znižani ceni.

2. Nikomur ne pride na misel, gnojiti pšenici s hlevskim gnojem, temveč **jo seje v dobro obdelano zemljo, ki se nahaja v najboljši gnojilni moči**. Polaga se veliko važnost na primeren plodored (kolobar) in seje po največ po koruzi, detelji ali krompirju. Na globejših zemljah se vrši vsakih par let 30 do 35 cm **globoko oranje**.

3. Pšenici se gnoji z vsemi tremi umetnimi gnojili odnosno snovmi (fosforno kislino, dušikom in kalijem). **Torej izvaja se polno gnojenje, in ne enostransko**. V posebno visoki meri se gnoji s **superfosfatom**, in sicer z ozirom na velik učinek fosforne kisline glede na razvoj in količino zrnja. Seveda se ravna umetno gnojenje po vrsti zemlje. Tako rabijo n. pr. za 1 ha: 6 met. stotov superfosfata, 2 met. stota žvepleno-kislega amonijaka in 1'5 stota kalijeve soli.

4. **Pšenice ne sejejo več ročno, temveč le s pomočjo malih sejalnih strojev**. Prednosti strojne setve so zelo velike, kajti porabi se **skoro polovico manj semena**, kakor pri ročni setvi, seme pride enakomerno in pravilno globoko, je primerno razdeljeno, vsled česar se boljše razraste in zemljo boljše izkoristi. Na Goriškem rabijo po večini 7-vrstne stroje. **Revnim posestnikom, ki si sami stroja ne morejo kupiti, posojajo stroje kmetijske šole**, tako, da prevzame stroj zanesljiv posestnik, ki ga posoja dalje drugim revnim kmetom proti mali odškodnini ali celo zastoji. Prevzemnik jamči za stroj. Mnogo je slučajev, da kupi **družba treh do petih posestnikov sejalni stroj**. V tem primeru dobi državno podporo okrog 200 lir (600 Din). 7-vrstni stroj stane danes 1200 lir (3600 Din). Tudi posamezniki, ki kupijo zase sejalni stroj in ga dalje posojujejo proti odškodnini, so deležni podpor k nakupu. Za 1 ha posejanja s strojem računa privatni podjetnik okrog 40 do 50 dinarjev. To delo izvrši v dobri uri časa.

To bi bil kratek popis načina in sredstev, s pomočjo katerih dosežajo goriški kmetovalci skoro da najvišje dosegljive pridelke pri pšenici. Ker so žlahtne vrste semena, ki ga v zadnjih letih rabijo, zelo zgodnje, izpade tudi strniščni pridelek po pšenici, t. j. koruza „činkvantin“, zelo dobro, zlasti ker se nahaja zemlja v najboljšem gnojilnem položaju. Za popis raznih tozadevnih in drugih ukrepov s strani države primanjkuje tu prostora. Povdarjam le še, da **se vidi tam vsepovsod najmanjše njivske parcele, prave „flike“ v velikosti nekoliko arov, ki so posejane s strojem in ki dajejo 25 do 30 kratni pridelek semena**. To so uspehi, ki so bili do danes mogoči skoroda samo na veleposestvu. Zato bi morala biti ta dejstva šola in **resen migljaj za naše male in srednje kmete**. Kajti sejalne stroje bi lahko nabavljale kmetijske strojne zadruge, kmetijske podružnice ali pa tudi male družbe. Jasno je, da bi n. pr. eni podružnici nikakor ne zadoščal en stroj, temveč je računati eno sejalnico na kvečjemu 10 do 12 kmetij (ob normalnem vremenu).

Za dosego najvišjih pridelkov bi morali seveda upoštevati **tri najpomembnejše pogoje**, in sicer:

1. uporabo odličnega selekcioniranega semena prikladnih in zgodnjih sort pšenice;

2. polno gnojenje z umetnimi gnojili, zlasti pa z mnogo fosforne kisline;

3. setev s sejalnim strojem.

Pri globokih in težjih zemljah je za dosego velikih pridelkov in za zmanjšanje vpliva suše velike važnosti tudi **globoko oranje**. Tudi to omogočajo na Goriškem malim kmetom kmetijske šole, male družbe in tudi privatni podjetniki. Najbolj se uveljavlja **motorni traktor „Fordson“**, ki proizvaja 25 konjskih sil in stane v Italiji okrog 20.000 lir (60.000 Din). Tak traktor vleče v peščeni lahki zemlji pri plitvem oranju 4 do 6 plugov, a v težki globlji zemlji pri oranju na globino 35 cm do 2 pluga. Strojno oranje je znatno cenejše kakor oranje z vprego in stane n. pr. za globino 35 cm na ledini (celini) okrog 1200 dinarjev za 1 ha. Globoko oranje obdelane njive je pa še cenejše in stane za 1 ha okrog 300 lir (900 Din). Traktor Fordson ima pa še druge prednosti, ker je uporaben ne samo za strojno oranje, brananje, valjanje itd., temveč se uporablja n. pr. tudi za žaganje, težke vožnje itd. To je stroj kakor nalašč za večja posestva in za večje kmetijskостrojne zadruge.

Jos. Sustič.

Navodila za škropljenje z arborinom.

Podružnice Kmetijske družbe in S. V. D., ki so naročile arborin po znižani ceni v množini 100 kg pri družbi, kakor je bilo objavljeno z razpisom v 22. številu lanskega „Kmetovalca“, naj se pri izvažanju škropilnih poskusov držijo na splošno sledečih navodil:

1. Z arborinom je škropiti drevje le ob dnevih, **ko ne zmrzuje**, in sicer pečkasto drevje (jablane in hruške) z 10% raztopino (1 liter arborina na 9 l vode), koščičasto pa z 5—8% raztopino (1 liter arborina na 15 odn. 12 l vode).

2. Škropilnica mora delovati brezhibno v vsakem pogledu; radi tega naj se pred škropljenjem poizkuši z vodo, če je uporabna.

3. Škropilne poskuse naj podružnice izvajajo tedaj, ko bo navzočih čim več ljudi, zlasti mladih gospodarjev, in sicer v posameznih sadovnjakih po vaseh. Da bo šlo delo bolj gladko izpod rok, je skrb za to, da se izučijo v škropljenju ročni in pridni mladeniči, ki bodo znali dobro škropiti.

4. Na splošno je drevje zlasti v vrhovih od vseh strani temeljito obrizgati tako, da se začnejo delati po vejah kapljice, ki pa se ne smejo v sragah stekati po vejah in deblu.

Konečno naj podružnice po izvršenem škropljenju, to je **vsaj do 20. marca t. l.**, Kmetijski družbi sporočilo, koliko dreves in kje se je z arborinom škropilo.

F. K.

Kako se vrši klanje prasičev za izvoz v ljubljanski klavnici.

K zadnjemu članku o prodaji in povpraševanju po naših prašičih moram dodati še popis klanja prasičev na ljubljanski klavnici in stroškovnik, da bo tako kalkulacija lahko vsakemu omogočena.

Kakor sem že zadnjič povedal, nalože prekupci od kmetov nakupljene prašiče v železniški voz in jih pošljejo naravnost v mestno klavnico, kjer se

prašiči razlože in izpuste v ograjeno rampo. Tu jih prevzamejo samostojni mesarski pomočniki, ki izvršujejo klanje prašičev, in jih ženo v klavnico, kjer jih dajo v za to pripravljene čakalnice. Od tu spuste toliko prašičev v klavni prostor, kolikor jih lahko dajo naenkrat v kotel s kropom. Tu pokolje samo en krepak mesarski pomočnik naenkrat po pet do šest prašičev, jih opere in s posebno pripravo pomeče v kotel, kjer se nahaja krop. Vročino kropa uravnava s pomočjo pare zopet drugi pomočnik, ki prevrača in valja prašiče v kropu in pazi, da se ne zaparijo. To je eden najvažnejših poslov pri klanju. Ko so prašiči dovoljno parjeni, jih potegnejo drugi pomočniki iz kropa na dolgo mizo, kjer jih očistijo vseh ščetin, jih tušajo in perejo, dokler niso popolnoma čisti. Nato jih obesijo na voziček (mačke), ki tečejo s pomočjo kolesčka na dvojnih traverzah pod stropom klavnice. Tukaj jih zopet perejo in polivajo.

Tako pride vsak prašič do zadnjega pomočnika, kateri pobere iz njega vso drobovino in ga končno opere. Želodec in čreva položi na predalasto mizo, odkoder jih odnese drugi pomočnik, ki obira in izpira čreva, v čistilnico za čreva. Pljuča, srce in jetra pa takoj opere in jih obesi na kljuko vozička poleg prašiča; nato porine vse skupaj na rezervni tir, kjer se izvrši ogled po živinozdravniku. Ko so na ta način poklani vsi prašiči in ko so se dodobra odcedili, jih zapeljejo isti pomočniki, ki so jih poklali, v predhladilnico, kjer kroži pri 5 stopinjah toplote suh zrak in kjer ostanejo tako dolgo, dokler jih pomočniki ne porinejo zopet v prometno vežo na tehtnico in znosijo v hladilni vagon poleg prometne veže. Tako se vrši klanje. Pripominjam, da so tako izdelani prašiči lepo beli in suhi in niso zmrznjeni, ter je bil še vsak inozemec z njimi zadovoljen. Tam pa, kamor se pošiljajo prašiči iz Slovenije, že prav dobro poznajo, kateri prašiči so bili klani v Ljubljani in kateri ne.

In sedaj še **stroški** ter **dohodki**. Za uporabo klavnice, kjer je na razpolago para, topla in mrzla voda, kolikor se je rabi, ter vse potrebne priprave, je plačati za vsakega prašiča, ki je namenjen za izvoz, po 15 Din, ako se jih seveda zakolje cel vagon. Mesarski pomočniki, ki prevzamejo klanje, zahtevajo za prašiče pod 100 kg žive teže po 12 Din 50 p od komada, in sicer za vsa dela in tudi za nakladanje v vagon. Oni prevzamejo na klavnični rampi prašiče, jih popolnoma izdelajo, odpeljejo v hladilnico, prepeljejo na tehtnico in znosijo v vagon. Za uradno tehtanje je plačati po 1 Din od komada in od hladilnice, odnosno od predhladilnice je plačati za prvi dan po 3 Din od komada in vsaki nadaljnji dan pa po 2 Din, ako morajo biti prašiči radi zakasnelosti dostave vagona več kakor en dan v predhladilnici. Za hladilni vagon se dobi led na klavnici po 4 Din za kocko, 13 kg težko, ako se jih vzame 100; toliko se jih navadno tudi rabi. (Konec prih.)

Izrabljanje hmeljišč.

Nič ni pomagalo svarjenje tistih, ki so videli katastrofo hmeljarstva v preobilnem sajenju hmelja. Šele velika nadprodukcija hmelja, ki je povzročila, da se je veliko hmelja prodalo po 2 Din kg in še za manj, je izmodrila mnoge, da so začeli omejevati

hmeljske nasade. Kot pametni kmetje moramo gledati, da nam bo zemlja, kjer smo hmelj opustili, prinašala kar največ dobička. Dosedanja naša izkušnja nas uči, da niso hmeljišča za vse rastline enako prikladna. Mnoge rastline se na njih prav dobro obnesejo, druge pa ne.

Prva rastlina, ki ji hmeljišče posebno prija, je detelja, bodisi črna detelja ali pa lucerna. Za črno deteljo preorjemo spomladi hmeljišče in posejemo oves, med oves pa črno deteljo; brez posebnega dela bo oves dobro obrodil, zlasti pa bo detelja gotovo izredno bogat pridelek prinesla.

Če nam ne kaže sejati črne detelje, je pa lucerna posebno zmožna hmeljišča izkoristiti in prnesti mnogo haska. Lucerna naredi korenine globoko po 70 cm do enega metra in še več, in je zmožna izrabiti gnojilne snovi, ki ležijo v globokejših plasteh, kar pri drugih rastlinah ni tako lahko mogoče.

Če bomo pridelali dovolj detelje ali lucerne, bomo lahko redili več živine in bomo imeli tudi več gnoja, od katerega zavisi skoraj ves naš kmetijski blagor.

Kolikor je meni znano, obrodi v hmeljiščih zelo dobro tudi krompir, zato se priporoča, da ga sadimo na prostore, kjer smo hmelj odstranili. Hmeljniki so namreč po navadi najbolj čisti plevela, zato je obdelovanje krompirja lahko stvar in stane najmanj dela. Tudi prodaja se krompir vsako leto in če nima včasih visokih cen, je poraben za ljudi in živino. Nikakor nas ne more prodaja krompirja spraviti v tako zadrego in v tak položaj, kakor nas je hmelj v zadnjih par letih.

Ne priporočam pa v hmeljišča sejati koruze, ker dobi zelo visoko slamo, storži ostanejo pa slabi; sicer se pa tudi ne izplača, ker nam jo Banat ponuja po tako nizki ceni, da se nam vse bolje izplača kot koruza.

Omejimo hmeljnike! Ako bi ne imeli radi preoblega sajenja hmelja takšne nadprodukcije in bi rajše vsejali stvari, ki jih rabimo za življenje, ne bi prišli nikdar v tako velike gospodarske težkoče, v kakoršnih sedaj živimo.

Bošnjak.

Kuncerejci pozor!

Meseca novembra, decembra, januarja in deloma tudi februarja koljejo kuncerejci svoje živalice, katere so gojili največ radi kože. — Važno je pa za kožo, kako se jo pripravi za kupca, ker le pravilno posušena koža nekaj velja. Kunca se navadno dere — kot pravimo — na meh. Ko smo kožo odrli, jo prerežemo po trebuhu po celi dolžini, ušesa in glavo se odreže, rep naj se pa pusti pri koži. Tako prerezano kožo pribijemo z žreblji na desko, — navadno se vzame kak pokrov od zaboja, — in sicer tako, da pride kosmata stran kože, torej dlaka spodaj na desko, odrta, gladka stran pa na zunaj, da se lahko posuši. Pri napenjanju naj se pač koža nategne v smeri vrat — rep, da pride daljša; na širino naj se napenja le toliko, da je lepo napeta in ne dela gub, na širino torej kože ne vleči narazen. Sušiti se koža ne sme na prehudi vročini, toraj pri peči, temveč le na zmerno toplem suhem kraju. Suhe kože se lepo skrtači in z naftalinom posuje in spravi v zaboj, da ne pridejo molji zraven. Na ta način pripravljene kože imajo krznarji najrajši in se bolje plačajo, kot pa na meh napete. Na meh naj se napenja le divja koža.

Lepe zimske kože plemenitih kunčjih pasem, kakor so dunajski plavci, beli dunajčani, havana, činčila, srebreci itd., se plačajo po 30 Din komad in tudi več, če so prvovrstne in če jih je večja množina skupaj (30 do 50 komadov). Kdor ima kaj kož, naj torej gleda, da jih ne zavrže! Ker pa navadno poedinec nima večje množine kož, je najbolje, da pobere eden kuncerejec vse kože pri svojih znancih in jih nese skupno krznarju na prodaj; čim več jih je namreč **skupaj ene in iste barve**, tem več so tudi vredne posamezne, dočim eden ali dva para kož nihče ne mara kupiti. Pri izgotavljanju izdelkov se rabi vedno veliko kož iste barve. Krznarji prevzamejo take kože najrajši spomladi, meseca aprila, maja; čez leto pridejo kože v stroj, v jeseni pa že kot krzno na raznovrstne dele oblek.

J. A.

Kmetijsko-šolski vestnik.

Razglas. Uprava mlekarke šole v Škofji Loki, dravska banovina, obvešča tem potom vse interesente, da se otvori z dnem 1. februarja 1930 na mlekarški šoli v Škofji Loki četrti letoletni mlekarstvo sirarski tečaj. Vzdrževalnina na zavodu znaša mesečno 750 Din; prosilci izven dravske banovine plačajo k temu še 1000 Din šolnine za ves tečaj. Prosilci, ki žele obiskovati tečaj ob svojem trošku, naj vložijo takoj prošnje za sprejem pri ravnateljstvu zavoda, oni pa, ki si obetajo podpor, naj vložijo prošnje za podporo pristojnim bankskim upravam odnosno Ministrstvu za kmetijstvo in vode. Svoje-ročno napisanim prošnjam je priložiti: 1. domovnico; 2. zadnje šolsko spričevalo; 3. spričevalo o eventualni praksi; 4. rojstni list; 5. npravstveno spričevalo; 6. dovoljenje staršev odnosno njih namestnikov za obisk mlekarke šole; 7. zdravniško spričevalo s poudarkom, da prosilec ne boleha na tuberkulozi ali kateri drugi prenosljivi bolezni; 8. izjavo za plačevanje vzdrževalnih stroškov z navedbo plačnika; 9. spričevalo o ubožstvu, potrjeno od pristojne davčne uprave. Prošnje in priloge morajo biti pravilno kolkovane. — Podrobnejše podatke o sprejemu na zavod in o učnem načrtu zavoda prejmejo interesentje pri pristojnih bankskih upravah in pri upravi mlekarke šole v Škofji Loki. Upravitelj: **Ing. Srečko Šabec** l. r.

Gospodarske stvari.

Prodaja čajnih jajc na ljubljanskem živilskem trgu. Poljedelsko ministrstvo je razpisalo nagrado 5000 Din onemu, ki bo prvi začel dovažati stalno na trg jajca, ki so obeležena z datumom legla in z imenom tvrdke. Namen ministrstva je, da se na eni strani pospeši perutninarstvo, na drugi strani pa nudijo kupujočemu občinstvu v nakup le prvovrstna res sveža jajca. Pristnost o svežosti vsakega jajca se more vsak čas kontrolirati, ker se datum zleženega jajca vpiše v posebno kontrolno knjigo, poleg tega pa je kvaliteta jajc najboljša, ker so zležena le od kur čiste plemenske pasme ter je teža vsled tega ugodna. Prihodnji teden prične prodajati na ljubljanskem živilskem trgu čajna jajca perutninarski zavod Golob in sicer po navadnih dnevnih cenah ali celo nižjih, ter občinstvo na to opozarjamo.

VI. vinski sejem v Središču se vrši v običajnih združnih prostorih pri g. županu M. Rakuša v Obrežu v torek, dne 21. t. m. ob 11. uri predpoldne. Na kolodvoru bodo sani, oziroma vozovi in avtomobili na razpolago. Ker je zrastle letos izredno dobra vinska kapljica, ki bo interesentom na razpolago iz celega ljutomersko-ormoškega vinskega okoliša, se vljudno vabijo vsi, ki se zanimajo za staro in novo ljutomersko vino, da stopijo na tem sejmu v direktni stik s producenti, ki jim jamčijo za pristno kapljico po najnižji dnevni

ceni. Za topla jedila bo poskrbljeno. Na svidenje torej **v torek 21. t. m.** na vinskem sejmu v Središču.

Ljubljanski sejm za kožuho. Letos se vrši ta običajni sejm Sv. Neže za kožuho vseh vrst na prvi ponedeljek in torek po Sv. Neži, t. j. **27. in 28. januarja**. Tudi letos bo došlo mnogo resnih interesentov domačih in inozemskih. Zato je dolžnost vsakega zavednega lovca, predvsem pa člana Slovenskega lovskega društva, da pošlje vse to leto pridobljene kože „Divji koži“, Ljubljanski velesejm. Vsakdo naj se zaveda, da je moč samo v slogi in da bodo napredovali samo v medsebojni podpori. Kože lahko oddate že sedaj. Vsa tozadevna pojasnila daje „Divja koža“ v Ljubljani. S 25. januarjem pa je sprejemanje kož zaključeno.

Kmetijske novice.

Glasom obvestila maršalata dvora z dne 28. decembra 1929, števil 1712 je Nj. Vel. kralj blagovolil prevzeti **pokroviteljstvo nad X. ljubljanskim jubilejnim velesejmom**, ki se bo vršil v času od 29. maja do 9. junija t. l. ter jugoslovansko šumarsko in lovsko razstavo v Ljubljani, ki se bo vršila od 31. avgusta 1930. naprej.

Vestnik odseka za rejo kunccev.

V soboto, dne 4. januarja 1930. se je vršila 12. odborova seja. Zapisnik zadnje seje je bil odobren. Prečitano je bilo 35 došlih dopisov, na katere je tajnik takoj odgovoril, kar je bilo soglasno odobreno. Klub Kamnica je prijavil odseku spremembo svojega imena v **Kastoreksklub** (Klub Kastoreks), kar je bilo vzeto na znanje. Dalje se je odobrila podpora 200 Din članu kluba Kastoreks, g. Werglesu, ki bo zastopal na razstavi kunccev na Dunaju naš odsek in klub Kastoreks. Prošnji kluba, da prispeva odsek pri nabavi tujega samca pasme „Veliki činčila“ iz Nemčije, se zaenkrat ne more ugoditi. Dalje je odbor določil, da se tajnik udeleži imenom odseka občnega zbora kluba Kastoreks v Mariboru. Predloženi so bili razni načrti novih razstavnih kletk, o katerih se bo še razpravljalo. Odbornik g. dr. Jenko opozarja odbor in članstvo, naj nikar brezmiselno ne prodajo kunčjih kož raznim prekupcem. Prihodnja seja se vrši 1. februarja ob 4. popoldne. Posebnih vabil se ne razpošilja.

Družbene vesti.

Kazalo za „Kmetovalca“ je dotiskano. Kdor ga želi, naj sporoči po dopisnici Kmetijski družbi, da mu ga dološlje.

Uradne vesti.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe v Ljubljani, v četrtek, dne 19. decembra 1929. ob pol 11. uri v družbeni posvetovalnici.

Navzoči so bili gg. predsednik **Oton Detela**, podpredsednika **Hauptman in Lenarčič** ter odborniki: **Brulc, Jan, Kersnik, Levstik, Piber, Robič, Rus, Steblovnik, Štrcin, Sušteršič, Vesenjak** in inž. **Zidanšek**, ter družbeni ravnatelj inž. **Lah**.

Kraljevo bansko upravo je zastopal g. viš. kmet. svetnik **Trampuž**.

G. predsednik je otvoril odborovo sejo, pozdravil navzoče in ugotovil sklepčnost. Pozval je g. ravnatelja, da je prečital zapisnik zadnje odborove seje, ki ga je glavni odbor vzel na znanje.

G. ravnatelj je poročal o izvršenih sklepih te seje. Kmetijska družba je zaprosila bansko upravo: da vpokliče v banski

svet zastopnike iz kmetijstva, da omeji krošnjarstvo, odpravi potepuštvo in nepotrebno beračenje ter da porabi prihranke oblastnih skupščin za izvedbo raznih kmetijskih poskusov. Zaprošila je hmeljarsko društvo za pojasnilo glede 20 milijonskega kredita v pomoč hmeljarjem; razglasila je v „Kmetovalcu“, da bo arborin dala podružnicam po nabavni ceni. V Murski Soboti je ustanovila skladišče, ki ga bo upravljala tamošnja kmetijska podružnica itd.

G. Steblovnik je pojasnil, da imata akcijo za dodelitev posojil hmeljarjem v rokah Zadružna zveza in Zveza slov. zadrug v Ljubljani. Po daljši obravnavi o dodelitvi arborina podružnicam po znižani ceni, je glavni odbor sklenil zaprositi bansko upravo za primeren prispevek. Ta ugodnost naj bi veljala samo za podružnice in druge kmetijske korporacije pri naročitvi tega sredstva v sodih po 100 kg. — Na to se je sejni zapisnik soglasno odobril.

2. Poročilo predsednika. G. predsednik je poročal, da je po sklepu glavnega odbora osebno posredoval pri g. banu, da se v banskem svetu kmetijski stan, predvsem pa potom Kmetijske družbe, upošteva. Nadalje je ukrenil potrebne korake, da se premoženje bivše Kmetijske družbe za Slovenijo prenese na novo Kmetijsko družbo v Ljubljani. Tozadevni sodni sklep je postal 6. decembra pravomočen in s tem je prešla Kmetijska družba v Ljubljani v zakonito posest vse bivše imovine Kmetijske družbe za Slovenijo.

Poročilo g. predsednika je odbor vzel na znanje.

3. Imenovanje zastopnikov Kmetijske družbe v sreske kmetijske odbore. Glasom zakona o pospeševanju kmetijstva imenuje Kmetijska družba v sreski kmetijski odbor po enega zastopnika, če je v dotičnem srezu najmanj 5 delujočih kmetijskih podružnic. Ker odbor še ne ve, kateri člani so imenovani v sreske kmetijske odbore, je zaprositi sreske načelnike, naj sporočijo Kmetijski družbi njih sestavo, da more tudi ta imenovati svoje zastopnike. Na podlagi teh poročil bo glavni odbor v prihodnji seji izvršil to imenovanje.

Da se odstranijo nesoglasja pri nabiranju članarine za leto 1930., je glavni odbor po daljši razpravi sklenil, da morajo vsi tisti, ki hočejo biti redni člani pri podružnicah, tudi pri istih plačati članarino. Tozadevno potrebno navodilo je objaviti v „Kmetovalcu“.

Nadalje je odbor sklenil, da imajo vsi tisti udje, ki so leta 1929, plačali članarino, pravico vpogledati v imenike članov, doposlane načelnikom podružnic in se prepričati, če so res tam vpisani kot redni člani za leto 1930.

5. Blagovni promet. Ravnatelj je poročal o sedanjem stanju blagovnega prometa. Obravnavalo se je vprašanje nakupa superfosfata, čilskega solitra, modre galice, travnega in deteljinega semena. Po daljšem razmotrivanju je glavni odbor sklenil, naj Kmetijska družba zaprosi bansko upravo, da določi sredstva za pospeševanje pridelovanja travnega semena doma, da se na ta način dobi zanesljivo, zdravo seme po primerni ceni. Tako akcijo je Kmetijska družba že pred leti začela ter v ta namen brezplačno dala na razpolaganje travna semena. Vendar se to tedaj ni obneslo. Vzlic temu je to namero ponoviti.

Na predlog g. Lenarčiča je glavni odbor dal nalog ravnateljstvu, da do prihodnje odobrovo seje sestavi pregled družbenega blagovnega prometa. — Nato je bilo poročilo o blagovnem prometu soglasno odobreno.

Glavni odbor je na podlagi podrobnega poročila o ustanovitvi in današnjem stanju Pokojninskega zaklada uslužbencev sklenil potrebne mere za nadaljno upravljanje tega zaklada, ki služi v varstvo pokojnin uslužbencev, v kolikor niso zajamčene že po zakonitem zavarovanju.

Služajnosti. G. Vesenjaj je predlagal, naj bi Kmetijska družba stremila za tem, da se vsa kmetijska društva v dravski banovini združijo v eno društvo ter skupno izdajajo samo eden strokovni list. Ravnatelj mu je pojasnil, da je družba že pred

par leti uvedla tako akcijo, ki pa ni uspela. Po daljši razpravi je glavni odbor sklenil, naj družba skuša zaenkrat storiti nekako tesnejšo vez med vsemi temi društvi v dravski banovini v cilju skupnega nastopa v primerih, ko so ogroženi interesi kmetijstva.

G. Steblovnik je priporočal, naj Kmetijska družba prouči načrt za novi **taksoni zakon** in predlaga spremembe v korist kmetijstvu. Današnji taksoni zakon posebno težko obremenjuje kmečki stan. G. ravnatelj je poročal, da zbira tozadevne podatke in da bo Kmetijska družba v kratkem predlagala finančnemu ministrstvu take spremembe tega zakona, da bodo v korist kmetijstvu.

G. Vesenjaj je nasvetoval, naj se družba zanima tudi za **lovski zakon**, ki bo v kratkem uveljavljen. Razprave o tem predmetu so se udeležili gg.: Levstik, Hauptman in drugi odborniki, ki so bili za to, da se zahteva v zakonu predvsem povrnitev škode različne divjačine, kakor tudi omejitve divjačine tam, kjer se je močno zaredila.

G. Levstik je predlagal, naj Kmetijska družba zaprosi kraljevo bansko upravo, da še nadalje zaposli tiste **kmetijske strokovnjake**, ki so dosedaj uspešno delovali na kmetijskem polju. Predvsem naj se zopet nastavi živinorejskega inštruktorja gospoda Martina Zupanca, ki je mnogo storil za povzdigo živinoreje na Štajerskem.

G. Levstik se je pritoževal nad tem, da sekajo nepravilne čenci smreke za božična drevesa in s tem škodujejo gozdarstvu. Pri podrobni obravnavi se je dognalo, da so v tem pogledu splošno veljavni zakoniti predpisi, ki se tudi povsod strogo izvajajo, izvzemši v Celju. Tam pa bo posredoval predlagatelj sam, da se morebitna škoda omeji.

Ker ni bilo drugih prilogov, je g. predsednik ob $\frac{3}{4}$ na 2. uro zaključil odborovo sejo.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	250 [—] do 255 [—]	240 [—] do 245 [—]	240 [—] do 245 [—]
	rž	1 „	130 [—] do 135 [—]	120 [—] do 125 [—]	120 [—] do 125 [—]
	ječmen	1 „	120 [—] do 125 [—]	110 [—] do 115 [—]	110 [—] do 115 [—]
	oves	1 „	200 [—] do 210 [—]	190 [—] do 200 [—]	190 [—] do 200 [—]
	proso	1 „	— do —	225 [—] do 230 [—]	225 [—] do 230 [—]
	koruza (nova, sušena)	1 „	185 [—] do 190 [—]	175 [—] do 180 [—]	175 [—] do 180 [—]
	ajda	1 „	210 [—] do 220 [—]	200 [—] do 210 [—]	200 [—] do 210 [—]
	fižol, ribničar	1 „	420 [—] do 430 [—]	500 [—] do 510 [—]	600 [—] do 610 [—]
	fižol, prepeličar	1 „	480 [—] do 490 [—]	— do —	— do —
	krompir	1 „	100 [—] do 110 [—]	100 [—] do 110 [—]	125 [—] do 135 [—]
Seno in slama	sladko seno	1 „	125 [—] do 130 [—]	80 [—] do 85 [—]	110 [—] do 115 [—]
	kislo seno	1 „	75 [—] do 80 [—]	— do —	— do —
	slama	1 „	60 [—] do 65 [—]	65 [—] do 70 [—]	70 [—] do 75 [—]
Goveja živina	Voli I. žive teže 1 kg	1 kg	10 [—] do 11 [—]	8 [—] do 9 [—]	9 [—] do 10 [—]
	„ II. „ „ 1 „	1 „	9 [—] do 10 [—]	8 [—] do 9 [—]	8 [—] do 9 [—]
	„ III. „ „ 1 „	1 „	8 [—] do 9 [—]	7 [—] do 8 [—]	7 [—] do 8 [—]
	Krave, klobasariče	1 „	3 [—] do 4 [—]	3 [—] do 4 [—]	4 [—] do 5 [—]
	(Prigon v Lj. 68. v Mar. 273 glav.)				
Teleta	Teleta žive teže 1 kg	1 kg	13 [—] do 14 [—]	12 50 do 13 50	— do —
	(Prigon v Lj. 3. v Mar. 7 glav.)				
Prasici	6—8 tednov stari kom.	kom.	150 [—] do 160 [—]	150 [—] do 160 [—]	200 [—] do 210 [—]
	3—4 mesece stari „	„	— do —	350 [—] do 400 [—]	400 [—] do 450 [—]
	5—7 mesecev stari „	„	— do —	450 [—] do 500 [—]	500 [—] do 550 [—]
	debel žive teže 1 kg	1 kg	— do —	10 [—] do 11 [—]	12 50 do 13 50
	debel mrtve „ 1 „	1 „	— do —	17 [—] do 18 [—]	18 [—] do 19 [—]
Pent-nina	(Prigon v Lj. 44. v Mar. 103 glav.)				
	piščanec kom.	kom.	15 [—] do 20 [—]	12 50 do 15 50	30 [—] do 40 [—]
	kokoš „	„	30 [—] do 40 [—]	30 [—] do 40 [—]	40 [—] do 50 [—]
	mleko 1 lit.	1 lit.	2 50 do 3 [—]	2 50 do 3 [—]	3 [—] do 4 [—]
	smetana 1 „	1 „	— do —	12 [—] do 14 [—]	14 [—] do 16 [—]
Mleko, maslo, sir, jajca	čajno maslo 1 kg	1 kg	44 [—] do 48 [—]	50 [—] do 55 [—]	60 [—] do 65 [—]
	surovo maslo 1 „	1 „	38 [—] do 40 [—]	40 [—] do 44 [—]	44 [—] do 48 [—]
	bohinski sir 1 „	1 „	34 [—] do 38 [—]	40 [—] do 44 [—]	44 [—] do 48 [—]
	sirček 1 „	1 „	8 [—] do 10 [—]	4 [—] do 5 [—]	8 [—] do 10 [—]
	jajce 1 kom.	1 kom.	1 50 do 2 [—]	1 75 do 2 [—]	2 [—] do 2 50
Kerl-vo	trda drva 1 m ³	1 m ³	175 [—] do 185 [—]	125 [—] do 135 [—]	160 [—] do 170 [—]
	mehka drva 1 „	1 „	90 [—] do 100 [—]	90 [—] do 100 [—]	110 [—] do 120 [—]

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnika nasled. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odgovoren Janez Vehar.

»Radevolje Vam potrjujem, da uporabljam Thürpil že več let, ter sem imel s tem očuvanim sredstvom proti griži pri teletih vedno dobre uspehe.«

Najemnik posestva v. H. v T.

Zahtevajte pristni Thürpil in odklanjajte nadomestila. Edina tovarna: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen. Zastopstvo: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Perutninarstvo M. GOLOB
Lesnabrdo, p. Vrhnika pri Ljubljani

vzgaja samo

BELE LEGHORNE

najboljšega nemškega in holandskega izvira. — Poprečna nesnost v l. 1928—1929 178 jajc, najvišja 302 jajca.

1200 kokoši pod kontrolo!

Sprejemam prednaročila na: jajca za valenje, piščeta stara 1 dan in na mlade plemenske kokoši in peteline. — Zahtevajte cenik!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadruzi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem. — Vlagatelji pri Ljudski posojilnici ne plačajo rentnega davka.

Stanje vlog nad Din 85,000.000 —

KOVAČI!

Najboljši trdi in mehki **koks** in kovaški premog Vam nudi **družba „ILIRIJA“** Ljubljana, Dunajska cesta 46
Telefon št. 28—20

Kavo vseh vrst in vsakovrstno špeci-rijsko blago. Semena vedno sveža in dobro kaljiva. Koruzo in drago žito. Pšenično moko prvovrstne kvalitete, vse po najnižjih dnevnih cenah pri:

Anton Fazarinc, Celje.

Zaloga

stekla, porcelana, svetiljk, ogledal, okvirjev, slik, kipov, vsakovrstnih šip itd.

FR. STRUPI, CELJE

prevzema vsa stavbna in druga steklar-ska dela.

Majnižje cene in solidna postrežba.

Knjigo „Sadjarstvo“

trugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Fra-njo Kafol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo (tako) naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjašk trg 3. Cena 10 Din. (Denar se lahko pri-loži pismu).

Kmetovalci, pozor!

Člani Kmetijske družbe dobijo po znižani ceni vsakovrstno blago za moške in ženske obleke kakor tudi prvovrstne podplate in nepremoč-ljivo usnje pri

KLANJŠER FRANJO

v Mariboru, Glavni trg
(zraven apoteko sv. Areh)

Istotam dobiste vse vrste špeci-rijsko blago, umetna gnojila, po-krajno apno in druge gospodarske potrebščine.

KMETOVALCI UPORABLJAJTE PRI GNOJENJU VEDNO

40 % KALIJEVO SOL

ker le na ta način se poleg fosfornih in dušičnih gnojil dosežejo večji pridelki prvovrstne kvalitete. — Sedaj spomladaj gnojite **na oral**:

Za žita	50—80 kg	} 40 % kalijeve soli
Deteljo, travnik, koruzo	100—120 kg	
Krompir, peso, repo	120—150 kg	
Srto, kmelj in sočivje	150—200 kg	

Vsa potrebna navodila o gnojenju z umetnimi gnojili Vam da brezplačno:

Agrikulturno kemički ured za kalijevo gnojenje.
Zagreb, trg burze 3/II. Beograd, Poenkareva 27.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Upravištvu ne prevzame posredovanja.

Vsa koga 10. in 25. v mesecu se zaključi sprejemanje oglasov za prihodnje število.

Drva

bukova, suha, kupuje stalno proti takojšnjemu plačilu tvrdka „Kurivo“ v Ljubljani, Dunajska cesta št. 33 (javna skladišča). 267

Plemenske kunce (zajce)

vseh plemenitih pasem ima vedno na prodaj „Odssek za rejo kuncov Kmetijske družbe v Ljubljani.“ (Vsa pojasnila daje tajništvo odsseka). 261

Brinje in fige za žganjekuho

dobavlja najugodnejše veletrgovina Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. Zahtevajte ponudbe. 257

Dober bodoči poklic.

Praktikante(tinje) se sprejme. Stalno povpraševanje po izvežbanih močeh v perutninarstvu. Letni in četrtletni tečaji, kapuniziranje. Stanovanje s postrežbo se lahko dobi v trgu Velenje. Novosaleško perutninarstvo, Velenje. 9

Kuhano maslo

kupuje Jos. Jagodič, špecerija in železnina, Celje, Glavni trg. 8

Cepljene trte

beli burgundec, modri burgundec in laški rizling na podlagi Riparia portalis in Rupestris-Goethe 9, ima za prodati: Uprava graščine Dornava, pošta Moškanjci. 7

Motorno mlatilnico

(cena po dogovoru) ima na prodaj: Strojna zadruga St. Lovrenc na Dravskem polju. 10

Vrtnar

poročen, 37 let star, vešč sadjarstva in zelenjarstva, išče stalno službo za 1. februar. Naslov pri upravi „Kmetovalca“. 5

Dva plemenska bika

prvi star 2 in pol leta, licenciran, drugi star šest mesecev od dobre mickarice, glasom rodovnika ima na prodaj: Žitvorejska zadruga v Gorjah. 4

Absolvent

devetmesečnega vinarskega in sadjarskega tečaja išče stalno službo Naslov na upravištvu „Kmetovalca“ pod „Sadjar in vinar št. 3.“ 3

Vitelj ali (gepelj)

stoječi v jako dobrem stanju, imam na prodaj. Cena po dogovoru. Andrej Lukan, posestnik, Zaslup št. 2, p. Bled. 2

Plemenskega mrjasca

devet mesecev starega, čokaste pasme ima na prodaj: Ivan Erčuli, Podgora, p. Dobropolje. 1

Sadna drevesa

Visokodebelne jablane, hruške, češnje, orehe kor tudi najboljše vrste od prtilčnih, in več sto divjih kostanjev. (Cena po dogovoru, pisмено ali ustmeno) ima na prodaj: Jakob Platar, sadjerelec pri Sv. Tomažu, pošta: Bukovica nad Škofjo Loko. 6

Iščem žensko za perutninarstvo

inteligentno in izkušeno z valilnimi aparati, specielno za odgoj ameriških Leghorn in Island kokoši. Samo spretni in zanesljivi osebe, ki govorijo slovensko in nemško naj pošljejo pismene ponudbe na Vasa Marinkovič, ekonom, Pančevo (Banat). 309

Prvovrstno brinje in smokve za žganjekuho

nudi najcenejše tvrdka I. Knez, Ljubljana, Gospodarska cesta št. 3. 291

I. JAX & SIN
Ljubljana,
Gospodarska c. 2
priporočila bogato zalogo. Pisalni stroji Adler in šivalni stroji za rodbino in obiat.
Vozna kolesa Styria Dürkoop. Ceniki zastoj in franko.

V vseh carinskih zadevah
kadar kaj iz druge države naročite ali izvozite, obrnite se na
Špedicijo „MERKUR“ v Mariboru
Meljska cesta 12 - v hiši Kmetijske družbe
Ista preskrbi dovoljenja za carine prosti uvoz, izvši vsako ocarinjenje pri uvozu in izvozu, ter vam da vsako tozadevno pojasnilo brezplačno.

Zdravila

za ljudi in živali.

Preizkušene lastne specialitete z natančnimi navodili. **Hočevarjeva Aromatična železnata tinktura.** Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost. ½ l stekl. 20 Din. Naročiti in porabiti le 3 stekl. **Lečilni krogljice z železom.** Živčna hrana za živčno oslabele, nerazvne ter od duševnega in telesnega dela izmučene. Skatla 24 Din. **Hočevarjev želodčni prašek.** Učinkuje pri želodčnem katarju, t. j.: pri tiščanju in bolečinah v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in bljuvanju. Skatla 20 Din. — **Protislaski cvet.** Preizkušeno mazilo zoper revmatizem in trzanje. Stekla 14 Din. — **Prsni sok in prsni čaj.** Zoper kašelj in bolečine v prsih. Obote 16 Din. — **Migrenol.** V 10 min. učinkujejo tablete zoper glavobol, iriganje in vročico. Čevka z 10 tabl. 15 Din. — **ZA DOMAČE ŽIVALI:** **Sadnikarjev zdravilni prašek za prašice.** Sigurno zdravilo zoper bolezn na prebavilih, ki čisti in odvaža kužne bacile. Pospešuje tek in rejo živali, ter zabrani izbruh rdečice. Zavoj 12 Din. 10 zavojev 100 Din. — **Bosulin svečice.** Edino zdravilo zoper strastično vnetje pri govedu. Zanesljivo zoper jalovost krav in telic. Skatla z 12 svečicami 30 dinarjev. — **Protikataralni prašek za konje.** Preizkušeno zdravilo zoper konjski kašelj težko dihanje in izgubo teka. Skatla 20 Din. Na vsa vprašanja odgovorjam brezplačno! V zalogi vsa druga zdravila! Izdeluje in razpošilja samo:

Lekarna Mr. Stanko Hočevar

Vrhnika št. 96.

Cuvajte se ponaredb, zato naročajte naravnost od mene! Pri večjih naročilih popusti! 275

Kobilo-Lipicanko „Bistro“

po očetu Neapolitano Sistiana rojeno februarja 1926, belco črnikasto (Eisenschimmel), mere 160, 188, 19 cm in lipicanko „Neretvo“, mater prejšnje, rojeno leta 1913., mere 159, 179, 19,5 cm, prodaja Kobilaria Verd, pošta Vrhnika. 304

Hranilnica mestne občine Brežice

v lastni hiši št. 27. Rač. pošt. hran. 10.704. Telefon št. 13.

nudi popolno varnost za vse vloge, ker jamči za iste razen hranilničnega premoženja **mestna občina Brežice z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo.** Tudi rentni davek plača hranilnica sama. — Strankam se pošljejo na željo poštne polonice za brezplačno nalaganje denarja. — Dovoljuje posolila na vknjižbo, proti poročstvu in zastavi vrednostnih papirjev, kakor tudi kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Uradni dnevi vsak dan razen nedelj in praznikov od 8-12 in od 14-19. ure.

Kmetovalci! Gnojite z

apnenim dušikom

s tem najbolj cenim, učinkovitim in rentabilnim dušičnim gnojilom **domačega proizvoda.**

Z apnenim dušikom ne dajemo zemlji samo dušika, marveč tudi apna. — Tudi žlahtna vinska trta, sadno drevje in vse poljske rastline so za apneni dušik prav posebno hvaležne.

Navodila o načinu uporabe, o potrebnih količinah, o rentabilnosti, dobaviteljih, uspehih in cenah apnatega dušika daje proizvajalec:

Tvornica za dušik d. d., Ruše, pošta Ruše pri Mariboru.

V tej tvornici se dobiva tudi „Nitrofoskal Ruše“, sestavljena na poseben patentiran način iz gnojil: apneni dušik + kalijeva sol + superfosfat.